

Zilahi János 1791-1818 között szolgált Békésen lelkészként. 1817-ben összetűzésbe került a település vezetőivel és a lakossággal is, amelynek következtében nem maradhatott Békésen prédikátorként. A békési lelképásztori állás helyett felkínálták számára a gyomai gyülekezetet, de azt nem fogadta el. Helyette élete végéig állás nélküli lelkészként maradt Békésen. Az alábbiakban közölt irat az ellentét kirobbanásának kezdetét mutatja be. Ebből kiderül, mennyire súlyosnak ítélte meg a helyzetet Tomcsányi Kristóf szolgabíró. A szolgabírói jelentéshez tartozik egy autográf fenyegető levél is, amelyet korábban már publikáltak.

[fol. 1r]Isten álgya meg Kegyelmeteket!

A békési lakosok közzül némely gazemberek most újjonnan batorkodtak elkezdni a tűzzel való fenyegetődzést, amidőn az uttzán mai napon is egy irás találtatott, hogy a bírának tűz által fognak veszedelmekre törekedni. Én mint helybeli főszolgabíró addig is, míg a t[ekintetes] nemes vármegyének ezt hivatalosan bejelenteném, és rólla hathatós és foganatos rendelések érkeznének, addig is kemény parancsolatul adom, hogy mai naptól fogva minden éttzakára 60 strázsát rendeltessenek. Ezek[ne]k kötelességek lészen szünet nélkül egész reggeligott, ahova elrendelődnek, szemessen strázsálni úgy, hogy ha valahol tűz ütné ki magát, és kár következne, azon 60 ember fogja megtéríteni az egész kárt, aki strázsán állott. Lehet reményleni, és el is lehet hinni, hogy a t[ekintetes] nemes vármegye ezen veszedelmes fenyegetések[ne]k orvoslására a beérkezendő katonaságból egy egész svadront fog ide quartelyba rendelni, hogy a lakosok azak által a tűz ellen bátorságosabb állapotba helyheztessék vagyonnaikat, és azok[na]k felvigyázások mellett megnyugtassák magokat. De míg azok beérkeznének is, a kirendelt 60 emberek 24 botok büntetése alatt úgy kiállyanak, hogy azok[na]k csak egy hujja [fol. 1v]sem legyen. Ezen strázsákból úgy a Zilai praedicator úr házához, valamint a bírójéhoz és n[em]es vármegye épületéhez és *uraságéboz* számosabban rendeltessenek, kiket éttzakánként magok az esküttek és n[em]es v[árme]gye persecutorai többször megtekintsenek, és különösen patrólirozzanak. Akkor is pedig, amidőn az egész svadron katonaság bequartélyoz, ennyi számú strázsák[na]k kiállani kemény büntetés alatt a lakosok köteleztetnek, kik a katonasággal egyvelgest fognak patrólirozni. Sig[natur] Békés 27. Apr[ílis] [1]1817.

Tomcsányi Kristóf járásbeli főszolgabíró m[aga] k[ezével]

A csizmadia, tímár és szűts czéhbeli mesteremberek azonnal a városházánál megjelennyenek.

[fol. 2r] *Békési bírának publicálás és tellyesítés végett először a fenyegető írást kell felolvasni.*

[boríték]Bikisi bíró uramnak adasik!

[fol. 3r]Bikisi bírámék, tegnap a gyűlésben meg nem montuk, de most megmongyuk, ha Zilait a papságból három hét alat kentek ki nem teszik, mink vagy a bíró uram házát, vagy törvénybírójét, vagy más esküt ember házát tempora[?] teszük, [fol. 3v] nekünk papnak kel a kiskáplány meg a visztüi pap, már mindenik igerkezik

27a aprilis 1817 reggeli 5 órakor az uttzán találtatott.